אין פלאַנטער פון לעבן . . .

א העכסט שפּאַנענדער ראָמאַן פון דעם מאַרוישן תּרענעס אידישן לעבן אין אַמעריקע

פון מ. ס.

(פאָרזעצונג)

און כדי אויסצומיידן וויטערע רייד און צערטלאַכקייטן פון זיין ווייב, האָט ער זיך שנעל אויסגעדרייט, האָט געכאַפּט זיין הוט און דעם מאַנטל און איז אַרויס פון הויז.

טאַטאַרע איז אים נאָכגעלאָפן ביז דער טיר:

— זאָלסט באַלד צוריקקומען, וואָלף — האָט זי אים נאָכגעשריען — איך וועל וואַרטן אויף דיר.

ער האָט נעהערט איר געשריי אין יעדער וואָרט אירס. האָט אים גע־שטאָכן דאָס לייב אַזוי ווי מיט שאַרפע נאָדלען. ער האָט געוואָוסט אַז זי וועט זיך ניט לייגן די גאַנצע נאַכט און וועט וואַרטן אויף אים.

ער האָט געפילט ווי אַ געשריי טאָן צו איר, זי זאָל קיין נאַר־ניט זיין און זאָל ניט וואַרטן אויף אים, זי זאָל זיך לייגן שלאָפן, אָבער ער האָט זיך אָפּ־געראַטלט. ער האָט געוואוסט, אַז עס וואָלט סיי ווי געווען אומזיסט.

די דרויסנדיקע קופּט האָט אים אַבי־סעל אָפּגעקילט. ער האָט זיך דערפון אַזוי ווי אָפּגעפרישט. די שאַרפע קופּט האָט אים דורכגעמומען און ער האָט געפאַסט מיט זיינע ביידע לונגען.

וואוהין ניט, מען ? וואוהין קופּט מען ? וואָס טוט מען ?

ער מוז געפרעגט טאָן. ער מוז זיך ראַ־טעווען.

לאָזט זיין... ער וועט לויפן צו אים! אומזיסט צו ברוח'ן זיך... אומזיסט אויסצוכאַראַכן זיך... ער וועט אים ניט אויסמיידן...

ער האָט זיך פאַרנעשטעלט דעם צוי־נישן שמייכל, ווי ווילט מיר, זייך וועט אים אויפגעמען. ער האָט שוין געוועזן, דייטלאַך דעם לאַזערס שאַרפע אויגן, ווי ער קוקט אויף אים און נעמט אים דורך... נו, מילא... וועט ער דאָס מוזן אויסשטיין... קאָן ער דען אַנדערש אויסקלייבן ? ...

ער איז געלאָפן שנעל, אַזוי אימיר־ער וואָרט אים נאָכגעגאַנגען פון הינ־טן.

אָבער ווי שנעל ער איז געלאָפן, זיינען זיינע געדאַנקען געלאָפן נאָך שנעלער. עס האָט אויסגעקוקט, ווי זיי וואַלטן אים פאַרלאָפן דעם וועג.

וואָס קאָן איצט זיין ? וואָס קאָן איצט פּאַסירן ?

וואָס קאָן ער זאָגן ? וואָס קאָן ער טאָן ? מיט וואָס קאָן ער זיך פאַרטיי־דיקן ?

אפשר איז עס געווען נאַרישע פון זיין זייט, וואָס ער האָט דורכגעראָטן אַזוי־פיל צייט.

אפשר האָט ער געראַרפט זעען זיך באַגעגענען מיט דער יונגער מיידל, מיט דער מיידער, און אפשר האָט ער געראַרפט זי איבערבעטן...

אפשר האָט ער געראַרפט זי אינ־טערווייו מיט געלט...

פאַר נעלט וואָלט זי אים אפשר ניט אָנגענאָמען.

אָבער איצט איז שפּעט... — צו שפּעט...

איצט ווייסט ער ניט וואָס ער קאָן טאָן.

פיידן דער לאַזער, פיידן מיר. זייד וועט ראַטעווען...

ער איז געראַפּן מער ווי גענאַגען.

ער האָט מער ניט געפילט די ערד אונטער זיינע פיס. ער האָט זיך גע־שאַרפט דורך מעניש, כאָטש ער האָט זיי ניט געזען. די ערעטרישע לאַפּאַ־איז דער נאָס האָבן זיך אריינגעשטעלט אין זיינע אויגן. אָבער ער האָט זיי כאָטש ניט באַמערקט. ניט געזען.

אַ מיידל מיט הויכע ריזן און אַ גע־פּיידערט געזיכט. האָט זיך אָנגעשלאָגן

נעמען אים דורך... נו, מילא... וועט ער דאָס מוזן אויסשטיין... קאָן ער דען אַנדערש אויסקלייבן ? ...

ער איז געלאָפן שנעל, אַזוי אימיר־ער וואָרט אים נאָכגעגאַנגען פון הינ־טן.

אָבער ווי שנעל ער איז געלאָפן, זיינען זיינע געדאַנקען געלאָפן נאָך שנעלער. עס האָט אויסגעקוקט, ווי זיי וואָלטן אים פאַרלאָפן דעם וועג.

וואָס קאָן איצט זיין ? וואָס קאָן איצט פּאַסירן ?

וואָס קאָן ער זאָגן ? וואָס קאָן ער טאָן ? מיט וואָס קאָן ער זיך פאַרטיי־דיקן ?

אפשר איז עס געווען נאַרישע פון זיין זייט, וואָס ער האָט דורכגעראָטן אַזוי־פיל צייט.

אפשר האָט ער געראַרפט זעען זיך באַגעגענען מיט דער יונגער מיידל, מיט דער מיידער, און אפשר האָט ער געראַרפט זי איבערבעטן...

אפשר האָט ער געראַרפט זי אינ־טערווייו מיט געלט...

פאַר נעלט וואָלט זי אים אפשר ניט אָנגענאָמען.

אָבער איצט איז שפּעט... — צו שפּעט...

איצט ווייסט ער ניט וואָס ער קאָן טאָן.

פיידן דער לאַזער, פיידן מיר. זייד וועט ראַטעווען...

ער איז געראַפּן מער ווי גענאַגען.

ער האָט מער ניט געפילט די ערד אונטער זיינע פיס. ער האָט זיך גע־שאַרפט דורך מעניש, כאָטש ער האָט זיי ניט געזען. די ערעטרישע לאַפּאַ־איז דער נאָס האָבן זיך אריינגעשטעלט אין זיינע אויגן. אָבער ער האָט זיי כאָטש ניט באַמערקט. ניט געזען.

אַ מיידל מיט הויכע ריזן און אַ גע־פּיידערט געזיכט. האָט זיך אָנגעשלאָגן

נע געוויסנס... האָבן ניט מורא פאַרשוין אָפּגעגעסן. — האָט לאַזער זייד אויף שנעל געגעטפערט, אַראָפּגעטענ־דיק די געפקין פון אַרום האַלז.

און צו זיין יונג ווייב האָט ער זיך געווענדעט אויף אַ־נעלש.

— יו וויל עקסקיוזמי, דאַרלינג, וואַנטיו ?

דאָס ווייב האָט אַ שאָקל געטאָן מיט דעם קאָפּ און מער ניט געקוקט צו די צוויי מענער.

מר. זייד האָט אָנגענומען גאַרבערן אונטער דער האַנט און האָט אים גע־פירט מיט זיך אין פראָנט רוים:

— קיין פרייוואַט צימער האָב איך דאָ ניט, — האָט ער געזאָגט צו זיין נאָסט, — וועלן מיר זיצן אין פראָנט רוים.

— קיינער וועט אונז ניט שטערן ?

— האָט גאַרבער געפרעגט מיט אַ באַר זאָרגטער שטים.

— קיינער ניט.

— און קיינער וועט ניט הערן וואָס מיר ריידן ?

— קיינער ניט, איך פאַרזיכער אייך, מר. גאַרבער.

זיי זיינען אַריין אין דער טונקל־באַלויכטענער פראָנטרוים. דער לאַזער האָט געבעטן אַ סיגאַרעט. אין אים אונטערגעטאָן אַ סיגאַרעט.

— איך קאָן ניט שמועסן אויפדער איך פאַרזיכער. — האָט ער געזאָגט. און האָט אונטערגעטאָן אַ סיגאַרעט.

גאַרבער האָט פאַרזיכערט און האָט נעדולדיק געלאָזן דעם רויך דורך ביידע נאָזלעכער.

— וועל, מר. גאַרבער ? — האָט זייד אָנגעהויבן — איר מאַכט מיך זייער נייגעריק. אַרויסקומען צו מיר אַהיים, אין דער צייט וועט אַלע מענשן עסן סאַפּער, מוז זיין זייער וויכטיק ?

(וויטערער קומט)

קאָן די פרוי זיין אַזוי גרויזאַם ווי דער מאַן?

פון ג. פּאַראַלסקי

ווער איז גרויזאַמער, אין מאַמענטן פון כעס און צאָרן, וועט די חיה צע־שפּיטלט זיך אין דעם מענטש — דער מאַן אָדער די פרוי ?

עס איז ביי אונז קיין ספק ניט, אַז איר וועט ענטפערן : — דער מאַן. אָנגענומען אין דער גאַנצער וועלט איז, אַז די פרוי איז אַ מילדע באַשע־פעניש, שוואַכער און רומנות'דיקער ווי דער מאַן, און ניט בלויז ביי אונז פּראָסטע בשר ודמ'ניקעס אין עס אַזוי, נאָר אויך צווישן וויסנשאַפטלייט, עס איז, למשל, אַ באַוואוסטער פאַקט, לאַמבראָזאָ, דער אידיש־אַיטאַליענ־שער קרימינאַלאָג און אַ באַרימטער וויסנשאַפטסמאַן האָט אַוועקגעלייגט דעם כלל, אַז קיין פרוי קאָן ניט זיין אַזוי גרויזאַם אין אירע פאַרברעכנס ווי דער מאַן. די וויסנשאַפטלאַכע וועלט האָט אָנגענומען לאַמבראָזאָס מיינונג און גלויבט ביז איצט אין איר.

און דער דאָזיקער כלל דריקט זיך אויס אין פאָלגנדעם : מען גלויבט אַז די פרוי איז אַמאָל פעאיק אויף אַלץ באַגלייך מיטן מאַן. זי קאָן צומאָל באַגיין אַ פאַרברעכן און אפילו הרג'ענען אַ מענטש, אָבער זי וועט עס ניט טאָן צוליב געלט און מיט ווייר־ניקער גרויזאַמקייט, בלויז אַ מאַן קאָן באַגיין אַ רציחה צוליב פּראָפיטן אָדער צוליב אַנדערע ענלאַכע צוועקן.

די לעצטע צייט האָט זיך אָבער אַרויסגעשטעלט, אַז דער דאָזיקער כלל האַלט ניט אויס, און עס איז איינג פון די ביידע : אָדער לאַמבראָזאָ האָט געמאַכט אַ טעות, אָדער זיינט זיינע צייטן האָט די פרוי אַזוי "פראָגרע־סירט", אַז זי האָט זיך אויסגעלערנט צו זיין אַזוי גרויזאַם ווי דער מאַן און קאָנען מוטשען אויף פּאַנאַ איר קרבן ניט ווייניקער, אַן אַשר נאָך מער, זי אַ מיטגליד פון דעם שטאַר־קערן געשלעכט.

די פּראַקטיק באַווייזט, אַז וועגן מיט־גלידער פון דעם שוואַכן געשלעכט וועט רעגן רויבערנס זיינען זיי טויזנט מאָל ערגער ווי די מענער. אין דער "אונ־טערוועלט" איז עס שוין כמעט ווי אַז אַקסיאָמע, אַז מען דאַרף מוטשען אימיצן ער זאָל אויסזאָגן, וואו ער האָט באַהאַלטן זיין געלט, אָדער אַז ער זאָל עפענען די קאַסע, אָדער אַ פרוי זאָל דערציילן וואו איר מאַן האַלט זיינע סטאַקס און באַנדס, אָדער איר צירונג, שיקט מען אויף אַזעלכע אַר־בעטן נאָר אַ פרוי, זי קאָן מוטשען פונקט ווי זי זאָל אויסרויבערן אַ סיי־נאַרעט.

אמת טאָקע, אַז אין אַ סך פאַלן וועט מען אויסמיידן די פרוי, מען זאָגט איר אַלעס ניט אויס. ניט אַלע רויבער און בכלל אונטערוועלט מענשן זיינען גרייט צו געבן דער פרוי פולי־שטענדיקע גלייכבאַרעכטיקונג. זיי האָ־בען מורא, אַז די פרוי זאָל אין אַ מאָ־מענט פון ליידנשאַפט, אָדער פּשוט ווייבערשע שוואַכקייט, ניט אויספלאַפּ־לען זייערע סודות. אָבער עס זיינען שוין דאָ גענוג רויבער וואָס האָבן איינגעזעען אין זייער פּראַקטיק, אַז די פרוי קאָן באַשטיין איר שטעטל און אַז עס איז איינגטלאַך ניטאָ צווישן איר און דעם מאַן קיין גרויסער אונ־טערשיד.

חיינט צו טאָג זיינען שוין דאָ אַזעלכע פרויען, וועלכע האַלטן עס פאַר אַ שאַנדע צו שטיין אונטער דער יורידיקציע פון אַ מאַן. זיי דרינקען אַז אַפּטיינקייט אַן אַ מאַן איז אַ דערנידערונג פאַר זיי. זיי רויבן אַן מאָדרן פונקט ווי די גזלנים פון דעם שטאַרקערן געשלעכט אין טעג אַפּ די ערגסטע זאַכן, אין צייכענען זיך אויס אויף דעם געביט. עס זיינען שוין דאָ רויבערנס, וואָס האָבן געגרינדעט "פרי־מעס" פאַר זיך אַליין אין אונטער זיי־ער הערשאַפט געפינען זיך גרויסע מענ־שען־גרופּעס.

האָבן אַן אים. ער האָט זיך דערשראָקן האָט אַ צו געטאָן אויף אַ זייט אין האָט זיך אַנגעשוואָרקט. דאָס מיידל האָט ליב־לאַך געשמייכלט. צו אים און האָט אַ וואוקע געטאָן מיט אַן אויג.

אין קוטיקייט האָט אַ צווייטער גע־לאַכט אים אַ שלאָג געטאָן אין קאָפּ : ער זאָל כאָטש זיין אין דער היים, לאַזער זייד . . . ער זאָל ניט האָבן ערגעץ אויפגעגעאַנגען...

מר. גאַרבער האָט געפילט, אַז אין דעם לאַזערס הענט געפינט זיך זיין אייגענער רעטונג. ער האָט זיך ניט גע־קאָנט פאַרשטעלן ווי וועט ער אויבער־שראָנדן די נאָסט, אָדער ער וועט הער־רען וואָס דער לאַזער האָט אים צו זאָגן.

כמעט אַן אַ אַטעם, מיט אונטערגע־האַלטע פיס, איז ער צוגעלאָפן צו דאָ־דער מיט געמערדט.

— וועגן וואָס ?

— איך ווייס ניט.

— זאָג אים ער זאָל קומען מאָרגן צו מיר אין אָפיס.

גאַרבער איז בלאַס געוואָרן. ניין, ער קאָן ניט וואַרטן. ער מוז אים געזען הייטיגן, באַלד...

און ווען די מיידל האָט זיך באַוווּנ־דערט אים אויבערצוגעבן וואָס מר. זייד האָט געזאָגט, איז מר. גאַרבער צוגעקומען נעשטאָן אַ סיגאַרעט.

— איך קאָן ניט שמועסן אויפדער איך פאַרזיכער. — האָט ער געזאָגט. און האָט אונטערגעטאָן אַ סיגאַרעט.

גאַרבער האָט פאַרזיכערט און האָט נעדולדיק געלאָזן דעם רויך דורך ביידע נאָזלעכער.

— וועל, מר. גאַרבער ? — האָט זייד אָנגעהויבן — איר מאַכט מיך זייער נייגעריק אַרויסקומען צו מיר אַהיים, אין דער צייט וועט אַלע מענשן עסן סאַפּער, מוז זיין זייער וויכטיק ?

— יו וויל עקסקיוזמי, דאַרלינג, וואַנטיו ?

דאָס ווייב האָט אַ שאָקל געטאָן מיט דעם קאָפּ און מער ניט געקוקט צו די צוויי מענער.

מר. זייד האָט אָנגענומען גאַרבערן אונטער דער האַנט און האָט אים גע־פירט מיט זיך אין פראָנט רוים :

— קיין פרייוואַט צימער האָב איך דאָ ניט, — האָט ער געזאָגט צו זיין נאָסט, — וועלן מיר זיצן אין פראָנט רוים.

— קיינער וועט אונז ניט שטערן ?

— האָט גאַרבער געפרעגט מיט אַ באַר זאָרגטער שטים.

— קיינער ניט.

— און קיינער וועט ניט הערן וואָס מיר ריידן ?

— קיינער ניט, איך פאַרזיכער אייך, מר. גאַרבער.

זיי זיינען אַריין אין דער טונקל־באַלויכטענער פראָנטרוים. דער לאַזער האָט געבעטן אַ סיגאַרעט. אין אים אונטערגעטאָן אַ סיגאַרעט.

— איך קאָן ניט שמועסן אויפדער איך פאַרזיכער. — האָט ער געזאָגט. און האָט אונטערגעטאָן אַ סיגאַרעט.

גאַרבער האָט פאַרזיכערט און האָט נעדולדיק געלאָזן דעם רויך דורך ביידע נאָזלעכער.

— וועל, מר. גאַרבער ? — האָט זייד אָנגעהויבן — איר מאַכט מיך זייער נייגעריק אַרויסקומען צו מיר אַהיים, אין דער צייט וועט אַלע מענשן עסן סאַפּער, מוז זיין זייער וויכטיק ?

— מר. זייד, דאָס בין איך...

לאַזער זייד, מיט די רייטע, צוגע־נלעטע האָר אויפן קאָפּ אין מיט די קלייגע, גרויע אויגן, האָט פאַרזיכער־ט דערט אַ קוק געטאָן אויף אים !

— מר. וואָלף גאַרבער ?...

— דאָס בין איך — האָט גאַרבער שטיל געגעטפערט.

מר. זייד האָט זיך אויפגעהויבן פון טיש און אין אים אנטקעגן געגאַנגען.

— עס — מוז זיין אויסערגעוויי־נלעך וויכטיק, אַז איר זענט געקומען צו מיר — האָט ער געזאָגט אויס־שטערקדיק דן האַנט צום נאָסט.

— יאָ, זייער וויכטיק האָט גאַרבער געגעטפערט און האָט געפּראָוואָוט אַרויסברייגנען אַ שמייכל אויף די ליפּ־פּען. — איך מוז זיך מיט אייך באַראַ־טען גלייך, שוין...

— איך האָב ניט געוואוסט נאָטיר־נאָר, אַז דאָס איז מר. גאַרבער אַרייב־געקומען... — האָט דער לאַזער אַזוי ווי געוואָלט פאַרענטפערן.

— עס מאַכט ניט, עס מאַכט... — האָט גאַרבער געגעטפערט — עסט אָפּ, ווערט פאַרטיק מיט אייער סאַפּער, איך וועל צוגעוואַרטן אויסן.

— איך בין שוין פאַרטיק, איך האָב

מיר דרוקן

פון אַ ביזנעס קאַרטל ביז אַ בוך

אידישע וואָרט

איז די גרעסטע אידישע פּרינטינג שאָפּ אין קאַנאַדע

אַ דאַנק אונזער נייער גרויסער מאַשין

קאָנען מיר איצט אַרויסגעבן

נאָך בעסערע און שענערע אַרבעט אין דער קירצסטער צייט

ספּעשל פאַר קאַנטרי סטאָרקיפּערס

שיקט אונז צו אייערע

סייל פּאָסטערס

מיר האָבן אַלע מעגלאַכקייטן צו דרוקן די שענסטע סייל פּאָסטערס אין 24 שטונדן

אַלע זיינען צופרידן פון אונזער פּרינטינג אַרבעט

THE ISRAELITE PRESS LIMITED

165 Selkirk Ave. -:- Phones: 52 213-55 409

Classified Section קלאַסיפייד סעקשאָן

ספּעציעלע פּרייזן פאַר אַרוועטיזינג אין דער קלאַסיפיצירטער אָפּטיילונג:

איין מאָל, 5ס. פאַר אייער ליין	3 מאָנאַט, $2.15 אייער ליין
פאַר אַ וואָך, 20ס. " "	6 מאָנאַט, $4.00 " "
פאַר אַ מאָנאַט, 75ס. " "	פאַר 1 יאָר, $7.50 " "

:-: פערזענלאַכעס :-:
PERSONAL

היים און אָפּיס פאַרניטשור פאַרלאַנגט
פאַר מזומן געלט.
KILSHAW'S
Auctioneers
Canada Bldg. Phone 29 040

מאָטאָר טוריסטן
מיר מאַכן פאַרבינדונגען צווישן מאָ־טאָריסטן און פּאַסאַזשירן, אויף אַ שער עקספּענס באַזיס. באַראַטונג פריי.
Auto Transportation Bureau
382 Donald St. Phone 86 139

GIBBONS UPHOLSTERY & METAL WORKS
צוזאַמענשטעלונג אַרבעט אַ ספּעשעלטי
עקספּערט אַרבעט
ראַדיאַיטאָרס, באַדי אַרבעט, טאַפּס, אַפּהאָלסטערי
144-6 Fort St., cor. York
Phone 22 667

שדכנים ביוראָ
ליידיס און דזשענטלמען פון יערן עקטער און קאָסט. איינציק סיט געלט און היימען, נאָר זיי זיינען אינגאַנץ פריי־וואַ־טע ערנסטאָסע שידוכים אַראַנזשירט. שטרענ־נע־ערנס. זייער קלייגע שדכנות געלט. קומט אַדער שרייבט — די מעטראָפּאָליטער, רום 2, 382 דאַנאַלד סט., 4 טיר פון נאָסר דיים עוועניו.

מעדיצינישער מאַסאַזש
מרס. ה. בּרעטראַפאָוויץ, פּראָפעסיאָנעלע מאַסאַזשיסטן, אויסגעפּרובירטער דערפאַרונג אין אַמאַנדלען פאַראַליזעס און אַלע פאָרמעס פון רומאַטיזם.
838 SOMERSET BLOCK
Ph. 88 066 Res. 56 766

פערפעקט אַ לייט
מאַכט דאָס טרייבן בינינאַכט זיכערער ווי ביינטאָג. אַ פּראָבע אויבער אַ נאַכט קאָסט אייך נאָרניט. פאַרלאַנגט עס. מר קינאַן, 672 האַפּערעט עוועניו.

:-: צו פאַרענטן :-:
FOR RENT

צו פאַרענטן אַ שיינעם 3 רום סוויט אין באַלטיק אַפּאַרטמענטס. מעסיקער רענט. זיך ווענדן צום קערטייקער, סוויט "די", טעלעפאָן 668 56.

צו פאַרענטן אַ גרויסע געפּאַרנישטע רום. זיך ווענדן אין 484 פּלאָרע עוועניו.

צו פאַרענטן אַ סוויט פון 5 גרויסע רומס בטן פלאָר, ניי דעקאָרירט, הייצ־טע וואַסער איסער, סקרין ווענדע, סטים באַהייצונג, $40 אַ מאָנאַט, קאָן מיטן סעפּטעמבער 1טן. 390 סעל־קירק עוועניו. טעלעפאָן 061 56.

נאָן בלאָק, דערבי און דזשאַרוויס, 4 רום סוויטס, ניי דעקאָרירט, $25 אַ מאָנאַט. טעלעפאָנירט 631 23.
UNION LOAN & INVEST. CO.

וויניפּעג ביטש. באַרד און רום ביי דער וואָך, אַדער פאַר וויך ענדס. מע־סיקער רענט. זיך ווענדן אין 21 פּאַרק, וויניפּעג ביטש. מרס. שמעלעניצקי.

צו פאַרענטן 3, 4 און 5 רום סוויטס, עקעקטריש אויוונס, ווענדענע. זיך ווענדן אין 401 באַראָס עוועניו, א. וואַלבינסקי. טעלעפאָן 353 52.

צו פאַרענטן 2 סוויטס, אויך עטלי־כע איינצעלנע רומס, ניי דעקאָרירט, אַלע באַקוועמלאַכקייטן, אין מעקענזי אין סעלקירק, טעלעפאָן 278 55 אַדער 004 56.

וויל רענטן אַ קאָמפּלעט, פולי מאָדערן 2 אָדער 3 רום סוויט, אפּסטערס, אַדער דופּלעקס, אין נאָרט ענד. טעל. 376 55.

געשעפט געלעגנהייטן

קאָנפעקשאָנערי און גראָסעריי, מוז פאַרקויפט ווערן איבער קראַנקהייט פון איינגטימער. איינע פון די שענסטע סטאָרס אין שטאָט, קאָן נעקויפט ווע־רען פאַר האַלב פּרייז. אויב איר האָט $1.000 קעש, זעט אונז.

גראָסעריי און פּראָדוקס, אַ לעבעדיי־קער געשעפט. סייזלס אָרום $2.000 אַ מאָנאַט. סטאָק און פיקסטשורס $1.500.

מאַנופעקטשורינג געלעגנהייטן פאַר געשעפטסלייט מיט קליינעם און גרויס־סען קאַפּיטאַל.

אויב איר ווילט אַ געשעפט, זעט
ח. פערלמאַן און ג. זעלטשען
MUTUAL AGENCIES
874 Main St. Phone 51 000

אין שטאָט, אין די ביטשעס און אויף אַלע הייוועס
אויב איר דאַרפט אויבערמופן, אָדער וועלכע ס'אין טראַנספּאָר אַרבעט
טעלעפאָנירט צו
סימקינס טראַנספּאָר, 52 540
איר וועט זיין זייער צופריד־ן אָדער ביי אונז אייערע
האַלץ
די בעסטע האַלץ צו ביליקע פּרייזן
Simkin's Transfer
456 Stella Ave. Ph. 52 540

לייענט "דאָס אידישע וואָרט", אידי־שע איינענע צייטונג, נעדרוקט אין אונ־זער איינענער שפּראַך. פאַר אונזערע איינענע אינטערעסן פאַרשפּרייט אין אַלע אידישע חיסטן פון וויניפּעג און מעב קאַנאַדע.

:-: צו פאַרקויפן :-:
FOR SALE

אַ 8 רום הויז, פולי מאָדערן, אוק פיניישינג, מיט אַ גאַראַזש. אויסגע־זיכטס אין פּוירסט קלאַס קאָנדיציאָן, אין קאַרעדזש עוועניו, צווישן בראַק פון מיין סטריט. אַ גרויסער סנעפּ. מוז באַלד פאַרקויפט ווערן.

צו פאַרענטן
2 נייע בריק באַנגאַלאָוס, 5 רומס, מיט אַ סאַן רום, אוק פיניישינג, אוק פלאָרס, ווען זיין פאַרטיק צו אַריינ־זיצן דעם 1טן סעפּטעמבער. רענט $45 אַ מאָנאַט.

אַ פולי מאָדערן הויז פון 8 רומס, מיט הייצטע וואַסער באַהייצונג, פייער פּלייס, אוק פיניישינג, אַ לאָונדרי אין בייסמענט, אַ גאַראַזש, אַ וואוכנדער־באַרער גרויסער לאָט, אין קאַטעדראַל עוועניו. איצט פון מיין סטריט. רענט $45 אַ מאָנאַט.

5 רום סוויט, פולי מאָדערן, ניי אויסגעדעקאָרירט, אין פּריטשאַרד עוו. רענט $22 אַ מאָנאַט.

אינטערעסט פאַר אַלעדליי צוועקן. געקט צו לייגן אויף בילינקן אינטע־רעסט.

Sheps Agencies Ltd.
804 מיין סטריט
טעלעפאָנס 761 55 און 807 53

S S S S S S S S S S S S

הייזער צו פאַרקויפן
פּלאַנע עוועניו. נאָענט צו מעקענזי, זעקס רומס, סעמי מאָדערן פּרייס קאָמפּעטיד אין גוטן צושטאַנד, מיט דאָבל גאַ־ראַזש, וועט פאַרקויפט ווערן פאַר בלויז $1.700. מוז האָבן ווייניקסטנס $500 קעש. טעלעפאָנירט
Mr. LAWRIE
of J. J. Swanson & Co. Ltd.
26 349 or evenings 56 471

צו פאַרקויפן אַ 6 רום הויז, פולי מאָ־דערן, זיך ווענדן אין 357 אַבערדין עוו. טעלעפאָן 792 54. קיינע אַגענטס.

שטעלע פאַרלאַנגט
SITUATION WANTED

אַ יונגערמאַן מיט 4 יאָר עקספּיריענס אין אַ קאַנטרי דזשענעראַל סטאָר זוכט אַ דזשאָב. זיך ווענדן צו דאָס אידישע וואָרט באַקס 6472.

הון פאַרלאַנגט שטעלע
אַן ערשט קלאַסיקער בעל תּפילה מיט אַ שיינעם הויכן אַנגענעמען טענאָר, וועלכער האָנוט מיט דעם רייניגס און אמת'דיקן נוסח פון אונזערע אבות אבותינו, ביי וועלכן זיי פלעגן אויס־ניסן זייער האַרץ, זוכט אַ שטעלע אין שטאָט אָדער קאַנטרי. זיך ווענדן צו דאָס אידישע וואָרט באַקס 6487.

וואַנצן און קאָקראַטשעס
פאַרניכטעט. אַרבעט גאַראַנטירט
CHARLES RIESS & CO.
376 Colony St. Phone 33 529

פאַר פרויען־באַדיטקעס. זי האָט איר "אַרבעט" ליב געאָט מיטן נאָענען האַר־צען און ווען זי האָט דורכגעפירט אַ האַלב אָפּ, האָט זי עס געטאָן מיט אַ געלעכטער. די צייטונגען אין שיר־קאַגאָ, וואו די באַדיטקע האָט "גע־אַרבעט געשעפט", פלעגן שרייבן, אַז מען זאָל זיך היטן פאַר אַ מיידל וואָס שמייכלט, און אַז דער שמייכל האָט זי טאָקע פאַרראָטן...

איין מאָל איז זי געגאַנגען אין אַ פאַרוואַרפן געסל, וואו אַ פאָליסמאַן האָט זי באַגעגנט און געוואָרנט, אַז זאָל ניט גיין ווייטער אַזוי שפּעט ביינאַכט, ווייל עס איז אַ געפאַר פון מאָרבערעכט. מאָרגאַרעט האָט זיך גוט־מוטיק צוגעלאַכט דעם פאָליסמאַן אין פּנים. דער פאָליסמאַן האָט זיך דער־מאָנט אין דעם וואָס די צייטונגען האָ־בען געשריבן און ער האָט זי אַרעס־טירט, מיט דעם האָט זיך איר "מאָ־ריערע" געענדיקט.

ווען מען וואָלט געוואָלט אַרויס־ברינגען אַלע געוואַלטע פאַקטן וועגן רויבערנס אַז מערדערנס, וואָלט מען געאַרפט אַנשרייבן אַ בוך, אָבער די אַנגעוויזענע פאַקטן באַווייזן, אַז אַ פרוי קאָן זיין אַזוי פאַרברעכעריש גרויזאַם ווי דער מאַן אָדער אפילו, נאָך מער, און אַז דער כלל וועגן דער פרוי'ס מילדקייט, ליבלאַכקייט און שוואַכקייט איז ניט אַזוי פעסטגע־שטעלט ווי עס קאָן זיך אויסדרוקן אויפן ערשטן אויגנבליק. די פרוי אַט באַמת "פאַראַנדערט". איבערהויפּט זינט זי איז געוואָרן גלייכגעשטעלט אין רעכט און פרייהייטן מיטן מאַן.

אַלזאָ, ווען איר וועט זיך אַריינ־טראַכטן אין די פאַקטן, וועט אייער ענטפער שוין ניט זיין אַזוי שטאַרק אין איינקלאַנג מיט דער אַנגענומענער מיינונג . . . פאַקטן זיינען פאַקטן !

אין פלאַנטער פון לעבן . . .

(פאָרזעצונג)

אין כדי אויסצומיידן וויטערע רייד און צערטלאַכקייטן פון זיין ווייב, האָט ער זיך שנעל אויסגעדרייט, האָט געכאַפּט זיין הוט און דעם מאַנטל און איז אַרויס פון הויז.

טאַטאַרע איז אים נאָכגעלאָפן ביז דער טיר:

— זאָלסט באַלד צוריקקומען, וואָלף — האָט זי אים נאָכגעשריען — איך וועל וואַרטן אויף דיר.

ער האָט נעהערט איר געשריי אין יעדער וואָרט אירס. האָט אים גע־שטאָכן דאָס לייב מיט שאַרפע נאָדלען. ער האָט געוואוסט, אַז זי וועט זיך לייגן שלאָפן, אָבער ער האָט זיך אָפּ־געראַטלט. ער האָט געוואוסט, אַז עס וואָלט סיי ווי געווען אומזיסט.

די דרויסנדיקע קופּט האָט אים אַבי־סעל אָפּגעקילט. ער האָט זיך דערפון אַזוי ווי אָפּגעפרישט. די שאַרפע קופּט האָט אים דורכגעמומען און ער האָט געפאַסט מיט זיינע ביידע לונגען.

ער האָט געפילט ווי אַ געשריי טאָן צו איר, זי זאָל קיין נאַר־ניט זיין און זאָל ניט וואַרטן אויף אים, זי זאָל זיך לייגן שלאָפן, אָבער ער האָט זיך אָפּ־געראַטלט. ער האָט געוואוסט, אַז עס וואָלט סיי ווי געווען אומזיסט.

ער מוז געפרעגט טאָן. ער מוז זיך ראַ־טעווען.

לאָזט זיין... ער וועט לויפן צו אים! אומזיסט צו ברוח'ן זיך... אומזיסט אויסצוכאַראַכן זיך... ער וועט אים ניט אויסמיידן...

ער האָט זיך פאַרנעשטעלט דעם צוי־נישן שמייכל, ווי ווילט מיר, זייד וועט אים אויפגעמען. ער האָט שוין געוועזן, דייטלאַך דעם לאַזערס שאַרפע אויגן, ווי ער קוקט אויף אים און נעמט אים דורך... נו, מילא... וועט ער דאָס מוזן אויסשטיין... קאָן ער דען אַנדערש אויסקלייבן ? ...

ער איז געלאָפן שנעל, אַזוי אימיר־ער וואָרט אים נאָכגעגאַנגען פון הינ־טן.

אָבער ווי שנעל ער איז געלאָפן, זיינען זיינע געדאַנקען געלאָפן נאָך שנעלער. עס האָט אויסגעקוקט, ווי זיי וואָלטן אים פאַרלאָפן דעם וועג.

וואָס קאָן איצט זיין ? וואָס קאָן איצט פּאַסירן ?

וואָס קאָן ער זאָגן ? וואָס קאָן ער טאָן ? מיט וואָס קאָן ער זיך פאַרטיי־דיקן ?

אפשר איז עס געווען נאַרישע פון זיין זייט, וואָס ער האָט דורכגעראָטן אַזוי־פיל צייט.

אפשר האָט ער געראַרפט זעען זיך באַגעגענען מיט דער יונגער מיידל, מיט דער מיידער, און אפשר האָט ער געראַרפט זי איבערבעטן...

אפשר האָט ער געראַרפט זי אינ־טערווייו מיט געלט...

פאַר נעלט וואָלט זי אים אפשר ניט אָנגענאָמען.

אָבער איצט איז שפּעט... — צו שפּעט...

איצט ווייסט ער ניט וואָס ער קאָן טאָן.

פיידן דער לאַזער, פיידן מיר. זייד וועט ראַטעווען...

ער איז געראַפּן מער ווי גענאַגען.

ער האָט מער ניט געפילט די ערד אונטער זיינע פיס. ער האָט זיך גע־שאַרפט דורך מעניש, כאָטש ער האָט זיי ניט געזען. די ערעטרישע לאַפּאַ־איז דער נאָס האָבן זיך אריינגעשטעלט אין זיינע אויגן. אָבער ער האָט זיי כאָטש ניט באַמערקט. ניט געזען.

אַ מיידל מיט הויכע ריזן און אַ גע־פּיידערט געזיכט. האָט זיך אָנגעשלאָגן

נעמען אים דורך... נו, מילא... וועט ער דאָס מוזן אויסשטיין... קאָן ער דען אַנדערש אויסקלייבן ? ...

ער איז געלאָפן שנעל, אַזוי אימיר־ער וואָרט אים נאָכגעגאַנגען פון הינ־טן.

אָבער ווי שנעל ער איז געלאָפן, זיינען זיינע געדאַנקען געלאָפן נאָך שנעלער. עס האָט אויסגעקוקט, ווי זיי וואָלטן אים פאַרלאָפן דעם וועג.

וואָס קאָן איצט זיין ? וואָס קאָן איצט פּאַסירן ?

וואָס קאָן ער זאָגן ? וואָס קאָן ער טאָן ? מיט וואָס קאָן ער זיך פאַרטיי־דיקן ?

אפשר איז עס געווען נאַרישע פון זיין זייט, וואָס ער האָט דורכגעראָטן אַזוי־פיל צייט.

אפשר האָט ער געראַרפט זעען זיך באַגעגענען מיט דער יונגער מיידל, מיט דער מיידער, און אפשר האָט ער געראַרפט זי איבערבעטן...

אפשר האָט ער געראַרפט זי אינ־טערווייו מיט געלט...

פאַר נעלט וואָלט זי אים אפשר ניט אָנגענאָמען.

אָבער איצט איז שפּעט... — צו שפּעט...

איצט ווייסט ער ניט וואָס ער קאָן טאָן.

פיידן דער לאַזער, פיידן מיר. זייד וועט ראַטעווען...

ער איז געראַפּן מער ווי גענאַגען.

ער האָט מער ניט געפילט די ערד אונטער זיינע פיס. ער האָט זיך גע־שאַרפט דורך מעניש, כאָטש ער האָט זיי ניט געזען. די ערעטרישע לאַפּאַ־איז דער נאָס האָבן זיך אריינגעשטעלט אין זיינע אויגן. אָבער ער האָט זיי כאָטש ניט באַמערקט. ניט געזען.

אַ מיידל מיט הויכע ריזן און אַ גע־פּיידערט געזיכ